

Pratarmė

Ars et praxis žurnalo ketvirtas tomas apima keturiolika publikacijų, iš kurių dvi – anglų kalba. Jau tampa tradicija, kad žurnalo centre yra Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje (LMTA) vykusių konferencijų (šį kartą 2016 m. balandžio 27–28 d. 40-osios metinės konferencijos) pranešimų pagrindu parengti mokslo straipsniai ir meno doktorantų darbai.

Žurnalo *Ars* dalį, kurią sudaro šeši mokslo straipsniai, atveria Ukrainos P. Čaikovskio nacionalinės muzikos akademijos muzikologo Ivano Kuzminsky'io publikacija „On influence of the catholic musical culture of Lviv and Vilnius on *partes* polyphony at the end of XVI and during XVII centuries“. Straipsnio objektas yra aktualus Lietuvos muzikos istorijai ir jos tyrimams: autorius atskleidžia XVI a. pabaigos – XVII a. katalikų muzikinės kultūros sąsajas tarp Lvovo ir Vilniaus, jų įtaką komponuojant daugiabalses kompozicijas. Šis darbas skatina Lietuvos muzikologus giliau pažvelgti į Lietuvos muzikos istoriją, plėsti nagrinėjamų objektų istorinį lauką. Kiti penki *Ars* dalies straipsniai – LMTA meno doktorantų ir jų projektų tiriamosios dalies vadovų publikacijos. Rūtos Vosilyūtės ir prof. dr. (hp) Gražinos Daunoravičienės straipsnyje „Baroko epochos arijos *da capo* idėja ir jos autorystės klausimas“ pasitelkiant istorinį ir komparatyvistinį tyrimo metodus gvildenamos baroko arijos *da capo* formalaus kanono – jos repriziškumo ir pasikartojimo idėjos (*mimesis*) – realizavimo filosofinės bei muzikinės prielaidos. Virginija Unguraitytė-Levickienė ir doc. dr. Audra Versekėnaitė tęsia M. K. Čiurlionio kompozicijų redagavimo tyrimus; šį kartą bendraautorės aptaria *Besacas* variacijų redagavimo praktiką, analizuoja pasirinktos kompozicijos redakcijas fortepijonui, lygina jų skirtumus su autografu ir siūlo šio kūrinio urteksto rengimo rekomendacijas atlikėjams. Ritos Mačiliūnaitės-Dočkuvienės straipsnyje „Verbalika kaip muzikos komponavimo priemonė postdraminiame teatre“ analizuojamas naujas požiūris į tekstą teatro erdvėje. Pasak autorės, verbalika neapsiriboja tik teksto ir informacijos pateikimo ar perteikimo funkcija: ignoruojama taisyklė, kad tekstas kuria prasmę ir turi būti suprantamas. Straipsnyje išskiriami ir analizuojami trys muzikiniai verbalinių priemonių komponavimo būdai, pateikiami postdramišku pasižyminčių kūrinių pavyzdžiai. Lino Balandžio ir doc. dr. Danutės Kalavinskaitės publikacijos tikslas – remiantis Bažnyčios dokumentais atskleisti, kaip Katalikų Bažnyčios liturgijoje įvairiais istoriniais laikotarpiais (I–XX a. pradžioje) kito choro samprata ir vaidmuo. Bendraautorių straipsnyje „Choras

Katalikų Bažnyčioje: samprata, repertuaras, atlikimo pobūdis“ analizuojami Bažnyčios dokumentai, apibūdinama choro samprata (sudėtis, profesionalumo lygmuo), aptariamos repertuaro ypatybės, atlikimo pobūdis, chorvedžių veikla ir atsakomybė. Vytauto Giedraičio publikacija „Prancūzų klarneto mokykla: estetika, stilius, repertuaras“ yra skirta svarbiausiems instrumento pedagogikos principams ir interpretacijos kultūrai. Išskirtinis dėmesys darbe tenka daugiau nei dviejų šimtų metų tradicijas puoselėjančiai Paryžiaus konservatorijai, kurioje susiformavo savitos pedagogikos, grojimo technikos, klarneto konstrukcijos tobulinimo, garso estetikos ir repertuaro plėtros tradicijos.

Žurnalo *Praxis* dalį sudaro penki mokslo straipsniai. Meno doktorantė Paulė Gudinitaitė straipsnyje „Muzikos interpretacija kaip kultūrinio vertimo strategija: B. Britteno vokalinis ciklas „Septyni Michelangelo sonetai“ tenorui ir fortepijonui op. 22“ pateikia vieno reprezentatyviausių kamerinės vokalinės muzikos kūrinių, parašytų literatūrinio soneto poetiniu pagrindu, analizę dviem aspektais: kompoziciniu ir interpretaciniu. Autorė, remdamasi intersemiotinio vertimo ir ekfrazės teorijomis, siekia semantiniu aspektu atskleisti kompozitoriaus taikytas kultūrinio vertimo strategijas ir apibendrintai aptarti ciklo atlikimų interpretacijas iš muzikinės stilistikos perteikimo strategijų pozicijos. Publikacija „*Vibrato* lietuvių kompozitorių kūriniuose fleitai solo: kūrėjo ir atlikėjo dialogas“ – Eglės Juciūtės ir doc. dr. Laimos Budzinauskienės darbas apie *vibrato* techniką, panaudojimą ir užrašymą keturiuose lietuvių kompozitorių kūriniuose fleitai solo. Publikacijos tikslas – remiantis pasirinktais kūrinių aptarti kūrėjo ir atlikėjo bendradarbiavimą kūrybos ir *vibrato* užrašymo bei atlikimo procese. Meno kūrinių tyrimuose, gvildenant garso ir vaizdo ryšius, atsiskleidžiantys aspektai apžvelgiami Vyginto Orlovo straipsnyje „Meninio tyrimo aspektai garsovaizdžio studijose: lyginamoji atvejų analizė“. Doc. dr. Irena Alperytė skaitytojams pateiktame darbe „Symptoms of Cost Disease in Lithuanian State Theatre“ kelia hipotezę, kad esama Lietuvos valstybinė teatro valdymo sistema nepadeda teatrams greita meninių aukštumų siekti finansinės sėkmės. Pasak I. Alperytės, Lietuvos scenos menų organizacijų teisinis pagrindas nesikeičia nuo Nepriklausomybės pradžios, tad akivaizdu, kad įstatymų paketą reikia tobulinti, jeigu visuomenė nori teigiamų pokyčių valdymo, finansų ir menų srityse. „Pianistų Leopoldo Godowsky'io, Vlodo Perlemuterio ir Sulamitos Aronovsky kelias iš Lietuvos: istorinės multitradiškos prielaidos“ – žurnalo *Praxis* dalį užveriantis Mantauto Katino straipsnis, atskleidžiantis iš Lietuvos kilusių trijų muzikų sąsajas su Lietuvos muzikine kultūra ir glaustai pristatantis jų indėlį į pasaulinio fortepijoninio atlikimo meną. Autorius siekia suformuluoti multitradiškos sąvokos apibrėžtį, įvertinti šio reiškinio svarbą muziko formavimuisi ir išsiaiškinti, ar fortepijono mokyklos ir atlikimo tradicijos gali būti nacionalinės.

Žurnalo dalyje *Šaltiniai* šį kartą skelbiamas Helmuto Šabasevičiaus straipsnis „Viskas praėjo kaip sapne“. Baletos solistės Marijos Juozapaitytės-Kelbauskienės laiškas baletoto pedagogai, choreografei, dailininkei Olgai Dubeneckienei-Kalpokienei“, pateikiantis ir mokliškai komentuojantis pluoštą atvirlaiškių ir laiškų, rašytų XX a. 4-ajame ir 6–7-ajame dešimtmečiuose.

Pastarojo *Ars et praxis* tomo naujiena – skirsnis *Interviu*. Čia skaitytojais turės galimybę susipažinti su dviem intriguojančiais pokalbiais: Lina Navickaitė-Martinelli apie atlikimo barus muzikologijos lauke kalbino pianistą ir muzikologą Johną Rinką, o Rasa Murauskaitė parengė interviu su muzikologu Richardu Taruskinu, kuriame diskutuojama apie neaprėpiamus muzikologijos horizontus.

Žurnalo *Prieduose* skelbiamoje 2016 metų *Kronikoje* apžvelgiami svarbiausi LMTA leidiniai, šioje institucijoje organizuotos ir vykusios konferencijos, apgintų disertacijų ir meno doktorantūros projektų, magistro ir bakalauro darbų sąrašai, apdovanojimai, taip pat pateikiama informacija apie *Ars et praxis* ketvirtojo tomo straipsnių autorius ir *Atmena autoriams*.

Redakcinė kolegija